caritas quā tātope scptā dīna lau
dat et pdicat: n̄ amor boni. Amor
āt alicui amātis ē: et aōre ād amā.
Ecce ṫa sṫ: amās et qđ amat. et a
mor. Qđ ē ergo aōr n̄ qđā vita duo
aliq̄ copulās. ul copulae appetēs
amāte scz et qđ amat. Et hoc ea
ī extīmis carnalibz qz amoribz ita ē.
Sz ut ād purius et liq̄dius hauriam,
calcata carne ascēdamus ad aīm
Qđ amat aīm ī aīo n̄ aīm. Et
illic igr̄ ṫa sūt: amās et qđ amat.
et aōr. Restat etiā hic ascende. 7 su
perius ista q̄rē: q̄ntū hoī dat. Sed
hic paululū reqescat ītētio. nō vt
se iā existiet īuēisse qđ q̄rit. sz sic
solet īueni locus ubi q̄rendū ē ad
nodū iā īuentū ē. sz iā īuentū ē
ubi q̄rat. Ita hoc dixisse suffecerit
ut tāq ab articlo altius exordii et ce
tera cōtexamus. Incipit lib' nonus
sc̄i Augustini epi de trinitate.
De deo semp q̄rendo. ca. i

Trinitatē certe q̄ri
mus. nō qualibz
sz illā trinitatē q̄
dēs ē: uerusq ac
sūmus et solus dēs.
Expecta ergo q̄sq̄s hec audis. Adhuc
enim q̄rimus. et talia q̄rentē nēō iuste
rephendat. si tn̄ ī fide firmissimus
q̄rat. qđ ul nosse ul eloqui difficil
limū ē. Affirmantē vō cito iusteqz
rephēdit: q̄sq̄s melius ul videt ul
docet. Querite inq̄t deū. et vivet

aīa vr̄a. Et ne q̄sq̄ se tanq̄ appe
hēdisse teme gaudeat: q̄rite inq̄t
faciē eius semp. Et apl's. Si q̄s inq̄t
se putat ād scīe: nōdū scit q̄ad
mod' scire opteat. Qsq̄s āt dili
git deū: hic cognitus ē ab illo.
Nec sic q̄dē dixit cognovit illū
q̄ piculosa psūpcio ē: sz cognitus
ē ab illo. Sic et alibi cū dixisset.
nūc āt cognoscētes deū. statī corrigens
pmo cognitī inq̄t a deo. maxie
qz illo loco. Fres inquit ego meip
sū nō arbitror apphēdisse. Unū
āt q̄ retro sṫ oblitus. ī ea q̄ ante
sṫ extentus scdm ītencōz seq̄r ad
palmā supne vocacōis dei. ī xpo
ihū. Qtq̄t āt pfcī sumus h' sapi
amus. pfcioz in hac vita dicit
nō aliud qz ea q̄ retro sūt obli
uisci: et ī ea que an sṫ extendi
scdm ītencōz. Tutissima est eī que
rētis ītencio donec apphēdat'
quo tēdimus. 7 q° extēdimus. Sz ea
rcā ītētio est: q̄ pficiscat a fide.
Certa eī fides utcūq īchoat cog
nicionē. Cognicio vō certa nō pficiet'
n̄ post hac vitā: cū videbimus facie
ad faciē. Hoc g̃ sapiamus ut no
uerimus tuciorē ēē affctm̄ veri q̄
rendi: qz incognita p cognitis p
sumendi. Sic g̃ q̄ramus tāq̄ īue
turi. Et sic īueniamus tāq̄ q̄situ
ri. Cū eī cōsumauit hō: tūc ī
cipiet. De credēdis nulla īfideli
tate dubitemus. De ītelligendis

nulla temeritate affirmemus. In illis autem auctoritas tenenda: in his veritas exquirenda est. Quod ergo ad istam questionem attinet credamus patrem et filium et spiritum sanctum esse unum deum universe creature conditorem atque rectorem. Non patrem esse filium, nec filium esse patrem, nec spiritum sanctum vel patrem esse vel filium. Sed trinitatem relatarum ad invicem personarum et unitatem equalis essentie. Queramus autem hoc intelligere ab eo ipso quem intelligere volumus auxilium precantes. et quantum tribuitur quod intelligimus explicare. tanta cura et sollicitudine pietatis cupientes. ut etiam si aliquid aliud pro alio dicimus. nihil tamen dicamus indignum. Ut si quid verbi gratia de patre dicimus quod ipsi patri non conveniat. aut filio conveniat aut spiritui sancto aut ipsi trinitati. Et si quid de filio. quod filio proprie non congruat: saltem congruat patri aut spiritui sancto aut trinitati. Item si quid de spiritu sancto quod proprietatem eius non deceat. non tamen alienum sit a patre aut a filio. aut ab uno deo ipsa trinitate. Velut nunc cupimus videre utrum illa excellentissima caritas proprie sit spiritus sanctus. Quod si non est. aut pater aut filius caritas aut ipsa trinitas. quoniam resistere non possumus certissime fidei et validissime auctoritati scripture dicentis. deus caritas est. Non tamen debemus deviare sacrilego errore. ut aliquid de trinitate dicamus. quod non creatori. sed potius creature conveniat. aut inani cogitatione fingatur. Que cum ita sint: attendamus ipsa tria que invenisse nobis videmur. Nondum de supernis loquimur. nondum de deo patre et filio et spiritu sancto: sed de hac impari ymagine. attamen ymagine. id est homine. Familiarius enim eam et facilius fortassis intuetur nostre mentis infirmitas. An tria sint amans et quod amatur et amor. capitulum ii.

Ecce ego qui hoc quero cum aliquid amo tria sunt: ego et quod amo et ipse amor. Non enim amo amorem nisi amantem amem. Nam non est amor ubi nihil amatur. Tria ergo sunt: amans et quod amatur et amor. Quid si non amem nisi meipsum? Nonne duo erunt quod amo et amor? Amans enim et quod amatur hoc idem est quando se ipse amat: sicut amare et amari eodem modo idipsum est cum se quisque amat. Eadem quippe res bis dicitur. cum dicitur amat se et amatur a se. Tunc non aliud atque aliud amare et amari: sicut non est alius atque alius amans et amatus. At vero amor et quod amatur: etiam sic duo sunt. Non enim cum quisque se amat amor est. nisi cum amatur ipse amor. Aliud est autem amare se: aliud amare amorem suum. Non enim amatur amor nisi iam aliquid amans: quia ubi nihil amatur nullus est amor. Duo ergo sunt cum se quisque amat: amor et quod amatur. Tunc enim amans et quod amatur unum est. Unde videtur non esse consequens ut ubicumque amor fuerit: iam tria intelligantur. Auferamus enim ab hac consideratione cetera que multa sunt quibus homo constat: atque ut hec que nunc requirimus quantum in his rebus possumus liquido reperiamus. de sola

mete tractem⁹. Mens n cu amat seip
sa. duo qda ondit: mente et amore.
Quid e aute amare se. n psto sibi ee vel
le ad fruendu se. Et cu tantu se wlt ee
qntu e par meti volutas e z amatis
amor equal. Et si aliq sba e aor. no
e utiq corp⁹ s sps: nec mes corpus
s sps e. Nec tn aor et mes duo sps
s vn⁹ sps. nec eentie due s vna: et
tn duo qda vnu st amas et amor
su si dicas qd amat et aor. Et hec q
de duo relatie ad iuice dnr. Amas qp
pe ad aore refert: et aor ad amante.
amas ei aliq amore amat: et aor
alicui amatis e. Mes vo et sps no re
latie dnr: s eentia demant. No ei
qz mes et sps alicui hois e: ido mes
et sps e. Retracto ei eo qd ho e. qd ad
iucto corpe dr. retracto g corpe. mes
et sps manet. Retracto at amante
null⁹ e aor: et retracto aore null⁹ e amas.
Ideoq qntu ad iuice referut: duo sut.
Qd ad seipz at dnr z singla sps. et
sil vtraq vn⁹ sps: et singula mes et
simul vtraq vna mes. Ubi g trinitas.
Attedam⁹ qntu possu⁹. et iuocem luce
sempiterna. ut illuiet tenebras meas. z
videa⁹ in nob qntu sinim ymagine
dei. Mes ei amare seipsa no pt. n
etia nouit se. Na quo amat qd nescit.

Mentis noti n i seipsa esse non

Aut si qsq dicat pt Capl' iii.
ex noti gnali ul spali mete
crede se ee tale: quale alias expta
e: et ideo amare seipsa. isipientissie

loqtur. Un ei mes aliq mente
nouit. si se no nouit. Neq ei vt
ocls corpis videt alios oclos. et se
no videt: ita mes nouit alias me
tes. z ignorat seipsa. Per oclos ei
corpis corpa vide⁹. qz radios qui p
eos emicat. et qcqd cernim⁹ tan
gut. refrige atq retorqre i ipsos
no possu⁹. n cu in speclo ituem.
qd subtilissie obscurissie q disseret
donec aptissie demret. uel ita se
re hre. ul no ita. Sz quoqmo se
heat vis qua p oclos cernim⁹. ip
sa certe vi siue sit radii siu aliud
ad ocul cerne no valem⁹. s me
te qrim⁹. et si firi pt. et hoc mete
cphedim⁹. Mens g ipa sic in
corpear rer noticias p sensus
corpis colligit: sic icorpear in
seipsa p seipsa nouit. Ergo et
seipsa p seipaz nouit. qm est i
corpea. Na si no se nouit: non
se amat. Trinitatem esse i aia que
st vnu. mete et noti sui z ao

Sicut at duo q ie. c iiii.
da st mes et aor ei⁹ cu se
amat: ita duo qda st mes z no
ticia ei⁹. cu se nouit. Ipa g mes
et aor et noti ei⁹ tia qda sut:
et hec tia vnu st. Et cu pfta st:
eqlia st. Si ei mi⁹ se amat q
est. vt ubi gra tatu se amet hois
mes qntu amadu sit corp⁹ hois.
cu plus sit ipa q corpus. pecat.
et no est pfctus aor ei⁹. Ite si am

plus se amat quam est. velud si tantum se
amet quantum est corpus. cum incomparabiliter
maius sit ipsa quam corpus. et sic nimium
peccat. et non perfectum habet amorem suum.
Maiore autem pusillitate et iniquitate pec-
cat. cum corpus tantum amat quantum aman-
dus est deus. Item noticia si minor est
quam est illud quod noscitur. et plene noscitur. per-
fecta non est. Si autem maior est. iam
superior est natura que novit. quam illa que
nota est. sicut maior est noticia corporis
quam ipsum corpus. quod ea noticia notum
est. Illa enim vita quedam est in racione cogi-
tantis: corpus autem non est vita. Et que-
libet vita quolibet corpore maior est. non
mole sed vi. Mens vero cum seipsam co-
gnoscit. non se superat noticia sua:
quia cognoscit ipsa. ipsa cognoscitur.
Cum ergo se totam cognoscit. nec se-
cum quicquam aliud. par illi est cognicio
sua. quia neque ex alia natura est eius
cognicio. cum se ipsa cognoscit. et cum se
totam nichilque amplius percipit. nec
minor nec maior est. Recte igitur diximus
hec tria cum perfecta sunt. esse consequenter equa-
lia. Simul etiam admonemur si utcum-
que videre possumus hec in anima existere.
et tamquam involuta evolvi ut sen-
tiantur et dinumerentur substantialiter vel
ut ita dicam essencialiter non tamquam in
subiecto. ut color aut figura in corpore. aut
ulla alia qualitas. aut quantitas. Quic-
quid enim tale est: non excedit subiectum in
quo est. Non enim color iste aut figura
huius corporis potest esse et alterius corporis.

Mens autem amore quo se amat potest amare
et aliud preter se. Item non se solam cog-
noscit mens: sed et alia multa. Quamobrem
non amor et cognicio tamquam in subiecto insunt
menti. sed substancialiter etiam ista sunt. sicut ipsa
mens. quia et si relative dicuntur ad invicem. in
sua tamen sunt singula queque substancia. Nec sicut
color et coloratum relative ita dicuntur ad in-
vicem. ut color in subiecto colorato sit non
habens in seipso propriam substanciam. quoniam colora-
tum corpus substancia est. ille autem in substancia: sed sicut
duo amici in duo sunt homines. que sunt substancie
cum homines non relative dicantur. amici autem re-
lative. Sed item quamvis substancia sit amans
vel sciens. substancia sit sciencia. substancia sit amor.
sed amans et amor. aut sciens et sciencia relative
ad se dicantur. sicut amici. mens vero aut
spiritus non sunt relativa. sicut nec homines relativa
sunt: non tamen sicut amici homines possunt seor-
sum esse ab invicem. sic amans et amor. aut
sciens et sciencia. Quamquam et amici corpore videantur
separari posse. non animo. inquantum amici sunt.
Verumtamen fieri potest ut amicus amicum etiam
odisse incipiat: et eo ipso amicus esse de-
sinat. nesciente illo et adhuc aman-
te. Amor autem quo se mens amat si esse
desinat simul et illa desinit esse amans.
Item noticia qua se mens novit si desi-
nat esse: simul et illa nosse se desinet.
Sicut caput capitati alicuius utique caput
est: et relative ad se dicuntur. quamvis et substancie
sint. Nam et caput corpus est: et capita-
tum. Et si non sit corpus: nec capita-
tum erit. Sed hec precisione ab invicem se-
parari possunt: illa non possunt. Quod si sunt

aliquo corpore quae secari omnino et dividi nequeunt: tamen nisi partibus suis constarent corpora non essent. Partes ergo ad totum relative dicuntur. quia omnis pars alicuius totius pars est: et totum omnibus partibus totum est. Sed quoniam et pars corpus est et totum: non tantum ista relative dicuntur, sed et substantialiter sunt. Fortassis ergo mens totum est. et eius quasi partes amor partes. quo se amat. et scientia qua se novit. quibus duabus partibus illud totum constat. An tres sunt equales partes quibus totum unum completur. Sed nulla pars totum cuius pars est complectitur. Mens vero cum se totam novit. hoc est perfecte novit per totum eius est notitia eius. Et cum se perfecte amat. totam se amat. et per totum eius est amor eius. Numquid ergo sicut ex vino et aqua et melle una fit potio. et singula per totum sunt: et tamen tria sunt. nulla enim pars est potionis quae non habeat haec tria. non enim iuncta velut si aqua et oleum essent. sed omnino commixta sunt. et substantiae sunt omnes. et totus ille liquor una quaedam est ex tribus confecta substantia. Tale aliquid arbitrandum est esse simul haec tria: mentem. amorem. notitiam. Sed non unius substantiae sunt aqua vinum et mel: quamvis ex eorum commixtione fiat una substantia potionis. Quomodo autem illa tria non sint eiusdem essentiae non video cum mens ipsa se amet. atque ipsa se noverit. et ita sint haec tria. ut non alteri alicui rerum mens vel amata vel nota sit. Unius ergo eiusdemque essentiae necesse est haec tria sint. Et ideo si tamquam commixtione confusa essent. nullo modo essent tria: nec referri ad invicem possent: quemadmodum si ex uno eodemque auro tres anulos similes facias quamvis connexos sibi referuntur ad invicem quod similes sunt. Omnis enim similis alicui similis est. et trinitas anulorum est et unum aurum. At si misceantur sibi. et per totam singuli massam suam conspergantur intercidit illa trinitas. et omnino non erit. An non solum unum aurum dicetur. sicut in illis tribus anulis dicebatur. Sed iam nulla aurea tria.

Quod mens et amor et notitia omnia in omnibus sunt. Capitulum v.

Et in illis tribus cum se novit mens. et amat se manet trinitas. mens. amor notitia: et nulla commixtione confunditur. quamvis et singula sint in seipsis et invicem tota in totis. sive singula in binis. sive bina in singulis. itaque omnia in omnibus. Nam et mens est utique in semetipsa. quoniam ad seipsam mens dicitur. quamvis noscens vel nota. vel noscibilis ad suam notitiam relative dicatur. Amans quoque et amata vel amabilis ad amorem referatur quo se amat. et notitia quamvis referatur ad mentem cognoscentem vel cognitam. tamen et ad seipsam nota et noscens dicitur. Non enim sibi est incognita notitia qua se mens ipsa cognoscit. Et amor quamvis referatur ad mentem amantem cuius amor est. tamen et ad seipsum est amor. ut sit etiam in seipso. quia et amor amatur. nec alio nisi amore amari potest. Ideo est

seipo̅. Ita sᵗ hec singl'a i seipsis.
In alterutris aūt ita st. qr et mens a
more ē. et aor i amantis noticia.
i notiᵃ i mente noscente. Singl'a
i binis ita st: qr mens q se nouit
i amat. i aore i notiᵃ sua ē. Et
aor amantis mentis. seseqʒ scientis:
i mente noticiaqʒ eius ē. Et noticia
mentis scientis se i amantis. i me
te atqʒ i aore eius ē. Quia sciente se
amat. et amante se nouit: ac p
hoc et bina i singul. qr mens q
se nouit i amat cū sua noticia
ē in aore. et cū suo aore i notiᵃ.
amorqʒ et ipē et notiᵃ sil' sunt
i mente. q se amat et nouit. To
ta vō i totis quemadmod' sit iā sup
ostendimus. cū se tota mens amat.
i totā nouit. i totū aorē suū no
uit. totāqʒ amat notiᵃ suā: qn
tā ista ad seipā pfectā st. Miro
itaqʒ mō tā ista iseparabilia sunt
a semetipsis. et tn̄ eoꝝ singulū qd
qʒ sbā ē. et sil' oiā una sbā uel
essentia. cū et relative dicantᵘʳ ad i
uicē. Quod mens notiᵃ i aor

Cum aūt singla dicātᵘʳ. c. vj.
seipsā nouit huāna mens
et amat seipāʒ: nō qd icōmuta
bile nouit i amat. Aliterqʒ unus
quisqʒ hō loqndo enūciat mentē
suā. qd i seipō agatᵘʳ attendens.
aliter aūt huānā mentē spali a'
gnali cognicioē definit. Itemqʒ
cū m' de sua ppā loqtur utrū in
telligat hoc aut id aut nō itelligat. et
utrū uelit aut nolit hoc aut id: credo.
Cū vō de huāna spalit aut genalit
verū dicat. agnosco i approbo. Unde
manifestū est aliud unūqueqʒ videre
i se qd sibi alius dicenti credat. non
tn̄ videat. aliud aūt in ipsa ueritate. qd
alius qʒ possit intueri. quoꝝ alterū mu
tari p tpa. alterū icōmutabili eter
nitate cōsistē. Neqʒ enim oculis corpo
reis multas mentes videndo p similitudinē
colligimus spalē ul gnalē mentis huā
ne noticiā. sʒ intuemur inuiolabilē ve
ritatē ex q pfecte quantū possum' defini
amus nō qual' sit uniuscuiusqʒ hois
mens. sʒ qualis eē sempitnis roibʒ debeat.
Unde et fantasias reꝝ corpaliū p cor
pus sensū haustas i quodāmō i
fusas memorie. ex quibʒ et ea que nō
visa st. ficto fantasmate cogitantᵘʳ.
siue aliter quā st. siue fortuito sicuti st.
aliis oiō regul' sup mentē nrāʒ
icōmutablr manentibʒ vel approbare
apd nosmetipos vl improbare cōuincim'.
cū recte ad approbamus aut improbam'. Nam
i cū recolo cartaginis menia q vidi.
i cū fingo alexandrie q nō vidi. eas
de ymaginarias formas qsdā quibusdā
pferens. roīnablr pfero. viget i cla
ret desup iudiciū veritatis. ac sui iuris
icorruptissimis regul firmū ē. Et si cor
paliū ymaginū qsi quodā nubilo
subtexitᵘʳ: nō tn̄ inuoluitᵘʳ atqʒ cōfu
ditᵘʳ. Sʒ interest utrū ego sub illa uel
i illa caligine tanqʒ a celo pspicuo se

ducitur. an sicut in altissimis montibus aeri
de solet intuerique aere libero fruens. et
serenissimam lucem super. et densissimas ne
bulas subter aspiciunt. Ita vero in me
fraterni amoris inflammatur ardor cum audi
o virum aliquem pro fidei pulcritudine et fir
mitate acriora tormenta tolerasse.
Et si mihi digito ostendatur ipse homo. stu
deo mihi coniungere. notum facere. amicicia
colligare. Itaque si facultas datur acce
do. alloquor. sermonem confero. affectum
meum in illum quibus verbis possum expri
mo. vicissimque in eo fieri quem in me
habeat atque exprimi volo. spiritualemque
complexum credendo melior quia pervestiga
re tam cito et cernere penitus eius interiora
non possum. Amo itaque fidelem ac fortem
virum amore casto atque germano. Quod
si mihi inter nostras loquelas fateatur. aut in
cautus aliquo modo sese indicet. quod vel
de deo credat incongrua. atque in illo
quoque ad carnale desideret. et pro tali er
rore illa pertulerit. vel sperate pecunie
cupiditate. vel inani aviditate lau
dis humane. statim amor ille quo in eum
ferebar offensus. et quasi repercussus
atque ab indigno homine ablatus in ea
forma permanet ex qua eum talem credens
amaveram: nisi forte ad hoc amo iam
ut talis sit. cum talem non esse comperero. At
in illo homine nichil mutatum est. Mutari
tamen potest: ut fiat quod eum iam esse credide
ram. In mente autem mea mutata est utique
ipsa existimatio que de illo aliter se ha
bebat. et aliter se habet. Idemque amor ab in
tentione perfruendi ad intencionem consu
lendi: incommutabili desuper iusticia
iubente deflexus est. Ipsa vero forma in
concusse ac stabilis veritatis. et in qua
fruerer homine. bonum eum credens. et
in qua consulo ut bonus sit. eadem lu
ce incorruptibilis sincerissimeque rationis
et mee mentis aspectum. et illam fan
tasie nubem quam desuper cerno cum
eundem hominem quem videram cogito.
imperturbabili eternitate perfundit. Item
cum arcum pulchre et equabiliter intortum
quem vidi. verbi gratia. Carthagine. animo
revolvo res quedam menti nunciata
per oculos. memorieque transfusa. yma
ginarium conspectum facit. Sed aliud men
te conspicio secundum quod mihi opus illud com
placet: unde et si displiceret corrige
rem. Itaque de istis secundum illam iudicamus:
et illam cernimus rationalis mentis intui
tu. Ista vero aut presencia sensu cor
poris tangimus. aut ymagines absen
tium fixas in memoria recordamur. aut
ex earum similitudine talia fingimus qualia
nos ipsi si vellemus atque possemus
etiam opere moliremur: aliter figuran
tes animo ymagines corporum. aut per corpus
corpora videntes. Aliter autem rationes ar
temque ineffabiliter pulchram talium fi
gurarum super aciem mentis simplici in
telligentia capientes.

De verbo quod mens ex eterna capit veritate c. vij.

In illa igitur eterna veritate ex qua tempora
lia facta sunt omnia. formam secundum quam su
mus. et secundum quam vel in nobis vel in

corporibus vel intra nos ad operandum visu mentis aspicimus. atque inde conceptam rerum veracem noticiam tamquam verbum apud nos habemus. et dicendo intus gignimus. nec a nobis nascendo discedit. Cum autem ad alios loquimur. verbo intus manenti ministerium vocis adhibemus aut alicuius signi corporalis: ut per quandam commemorationem sensibilem tale aliquid fiat etiam in animo audientis. quale de loquentis animo non recedit. Nichil itaque agimus per membra corporis in factis dictisque nostris quibus vel approbantur vel improbantur mores hominum. quod non verbo apud nos intus edito prevenimus. Nemo enim aliquid volens facit. quod non in corde suo prius dixerit. quod verbum amore concipitur sive creature sive creatoris: id est aut nature mutabilis. aut incommutabilis veritatis.

Ergo aut Quali amore debeat diligi creatura c vi. cupiditate aut caritate. non quod non sit amanda creatura. sed si ad creatorem refertur ille amor. non iam cupiditas sed caritas erit. Tunc enim est cupiditas: cum propter se amatur creatura. Tunc non utentem adiuvat: sed corrumpit fruentem. Cum ergo aut par nobis aut inferior creatura sit: inferiore utendum est ad deum: pari autem fruendum: sed in deo. Sicut enim te ipso non in te ipso frui debes. sed in eo qui fecit te: sic etiam illo quem diligis tamquam te ipsum. Et nobis ergo et fratribus in domino fruamur. et inde nos nec ad nos ipsos remittere. et quasi relaxare deorsum versus audeamus.

Nascitur autem verbum. cum excogitatum placet: aut ad peccandum. aut ad recte faciendum. Verbum ergo nostrum et mentem de qua gignitur: quasi medius amor coniungit: seque cum eis tertium complexu incorporeo sine ulla confusione constringit.

Quomodo differat dilectio rerum spiritualium ab amore carnalium

Conceptum liii. Cap. ix.

autem verbum et natum idipsum est cum voluntas in ipsa notitia conquiescit: quod fit in amore spiritualium. Qui enim verbi gratia perfecte novit. perfecteque amat iusticiam. iam iustus est etiam si nulla existat secundum eam forinsecus per membra corporis operandi necessitas. In amore autem carnalium temporaliumque rerum sicut in ipsis animalium fetibus. alius est conceptus verbi. alius partus. Illic enim quod cupiendo concipitur. adipiscendo nascitur. quoniam non sufficit avaricie nosse et amare aurum. nisi et habeat: neque nosse et amare vesci et concumbere. nisi etiam id agat. neque nosse et amare honores et imperia. nisi proveniant. que tamen omnia nec adepta sufficiunt. Qui enim biberit inquit ex hac aqua: sitiet iterum. Ideoque et in psalmo concepit inquit ~~laborem~~ dolorem. et peperit iniquitatem. Dolorem vel laborem dicit concipi. cum ea concipiuntur que nosse ac velle non sufficit. et inardescit atque egrotat animus indigentia. donec ad ea perveniat. et quasi pariat ea. Unde eleganter in latina lingua parta dicuntur: et reperta atque comperta. Que verba quasi a partu ducta resonant: quia concupiscentia cum conceperit. parit peccatum. Unde dominus clamat. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis. Et alio loco.

De p̄gnātibz ꝛ mānātibz ill' diebz
Sic itaqz ad ptū uerbi refert oīa ul'
intē fca uel pctā: ex ore inqt tuo ius
tificabis. et ex ore tuo ꝯdēpnabis.
nos volēs itelligi nō hoc visibile
sed iteriuis īuisibile cogitationibz et
cordis. Nō oīa q̄ noticia ꝯphen
dit dia posse ꝯcepta. cam̄ x.

Recte ergo querit' utrum oīs no
ticia vbū. an tm̄ amata
noticia. Nouim' eni et ea q̄ odim'.
Sz nec ꝯcepta nec parta dicēda sūt
aīo. que nob' displicent. Nō eī oīa
q̄ quoquomo tangūt ꝯcipiūt'. sed a
lia ut tm̄ nota sīt. nō tn̄ v'ba dicā
sit ista de q̄bz nūc agim'. Alit' eni
dnr̄ vba q̄ spacia tpm sillabis te
nēt. siu pnūciēt' siu cogitent'. a
lit' omē qd notū est. verbū dr̄ aīo
ipressū qādiu de memoria pferri ꝛ de
finiri pt: q̄uis res ipā displiceat
Alit' cū placet qd mēte ꝯcipt'. Scdz
qd gen' vbi accipiend' ē. qd ait a
pls neo dicit dns ihs n' i spū sco.
cū scdm aliā verbi notioz dicant
hoc et illi de q̄bz ipē dns ait. Nō
oīs q̄ dicit m̄ dne dne. itrabit in
regnū celoz. Verūtn̄ cū et illa que
odim'. recte displicēt. recteqz ipro
bant'. approbat' eoz ipbacio. et
placet et ubū est. nz viciorz noti
nob' displicet. sz ipā vicia. Nā pla
cet m̄ q̄ nouī. et defimo qd sit i
tepancia. Et hoc ē vbū ei' sicuti
sit in arte nota vicia. et recte appro
bat' eoz noti'. cū discernit tōdi
tor spez. puationeqz uitutis sicu
ti aiere ꝛ negare. et ee et nō esse.
Atn̄ uitute puari. atqz ī viciū
defice dānabile ē. et defimē in
tepanciā. ubūqz ei' dicē ptz
ad arte moz. Esse aūt itempan
te ad id ptinz qd illa arte ꝯpat'.
sic nosse ac diffinire qd sit soleo
cism' ptinet ad arte loqndi: face
aūt viciū est qd eadē arte repre
hendi'. Verbū est i' qd nūc dist
nē ꝛ isinuare volu' cū amore
noti'. Cū itaqz semet' nouit ꝛ
amat. iūgit' ei amore vbū ei'
et qm̄ amat noticiā. ꝛ nouit
amore. ꝛ ubū in amore ē ꝛ amor
i vbo. et utrūqz i amāte atqz di
cete. Sz oīs sm̄ spez noticia silis
ē ei rei quā nouit. Est eni alia
noticia sm̄ puacioz. quā cū i
pbam' loqm'. et hec puacōis
ipbacio speciē laudat. ideoqz
approbat'. Concepte notie sim̄e
te ad eq̄lite' mēt' attendi est.

Habet g° aīm'. ca. xi.
nōnulla spēi note sili
tudinē. siue cū ea placet. siue
cū ei' puacio displicz. Quo c'
ca inq' deū nouim' siles sum'.
sz nō ad eq̄litate siles. q'a nec
tn̄ eū nouim' quātū ipē ē. et
q'admod' cū p sensū corpis di
scim' cor' fit aliq̄ eoz silitudo
i aīo nrō. q̄ fantasia i meo' ē.

Non enim omnino ipsa corpora in animo sunt cum ea cogitamus: sed eorum similitudines. Itaque cum eas pro illis approbamus: erramus. Error namque est pro alio alterius approbatio. Melior est tamen ymaginatio corporis in animo quam illa species corporis in quantum hec in meliori natura. id est in substantia vitali. sicuti est animus. Ita cum deum novimus quamvis meliores efficiamur quam eramus antequam nossemus. maximeque cum eadem notitia et placita digneque amata verbum est. fitque aliqua dei similitudo. illa notitia tamen inferior est. Creatura quippe animus: creator autem deus. Ex quo colligitur quia cum se mens ipsa novit atque approbat. sic est eadem notitia verbum eius. ut ei sit par omnino et equale atque identidem. quia neque inferioris essentie notitia est sicut corporis. neque superioris sicut dei. Et cum habeat notitia similitudinem ad eam rem quam novit. hoc est cuius notitia est. hec habet perfectam et equalem qua mens ipsa quam novit est nota. Ideoque et ymago et verbum est. quia de illa exprimitur. cum cognoscendo ei coequatur. et est gignenti equale quod genitum est.

Cur sic notitia mentis est proles non etiam amor partus. Quid igitur eadem sit. c. xij.

Quid amor non erit ymago. non verbum. non genitus? Cur enim mens notitiam suam gignit cum se novit. et amorem suum non gignit cum se amat? Nam si propterea est notionis sue causa quia noscibilis est: amoris etiam causa est quia amabilis. Cur itaque non utrumque genuerit: difficile est dicere. Hec enim questio etiam de ipsa summa trinitate omnipotentissimo creatore deo ad cuius ymaginem homo factus est solet movere homines. quos veritas dei per humanam locutionem invitat ad fidem: cur non spiritus quoque sanctus a patre deo genitus vel credatur vel intelligatur. ut filius etiam ipse dicatur. Quod nunc in mente humana utcumque investigare conamur. ut ex inferiore ymagine in qua nobis familiarius natura ipsa nostra quasi interrogata respondet exercitatiorem mentis aciem ab illuminata creatura ad lumen incommutabile dirigamus. si tamen veritas ipsa persuaserit. sicut dei verbum filium esse nullus christianorum dubitat. ita caritatem esse spiritum sanctum. Ergo ad illam ymaginem que creatura est. hoc est ad rationabilem mentem diligentius de hac re interrogandam considerandamque redeamus. ubi temporaliter existens nonnullarum rerum notitia que antea non erat. et aliquarum rerum amor quae antea non amabantur distinctius nobis aperit quid dicamus. quia et ipsi locutioni temporaliter dirigende facilior est ad explicandum res que in ordine temporum comprehenditur. Primo itaque manifestum sit posse fieri ut sit aliquid scibile. id est quod sciri possit. et tamen nesciatur: illud autem fieri non posse ut sciatur quod scibile non fuerit. Unde liquido tenendum est quod omnis res quamcumque cognoscimus congenerat in nobis notitiam sui. Ab utroque enim notitia paritur: et cognoscente et cognito. Itaque mens cum se ipsam cognoscat

sola pariens est notitie sue. Et cognitum est
et cognitor ipsa est. Erat autem sibi ipsa
noscibilis. et antequam se nosset. Sed notitia
sui non erat in ea cum se ipsa non noue
rat. Quod ergo cognoscit se parem sibi
notitiam sui gignit. quia non minus se
nouit quam est: nec alterius essentie est no
titia eius. non solum quia ipsa nouit. sed
etiam quia se ipsam sicut supra diximus ut erat
sibi noscibilis. et antequam se nosset. Quid
igitur de amore dicendum est. cur non etiam
cum se amat. ipsum quoque amorem suum ge
nuisse uideatur. Erat enim amabilis
sibi et antequam se amaret. quia poterat se
amare: sicut erat noscibilis sibi. et an
tequam se nosset. quia poterat se nosse. Nam
si non sibi esset noscibilis. nunquam se nos
se potuisset: ita si non sibi esset ama
bilis. nunquam se amare potuisset. Cur
itaque amando se non genuisse dicatur
amorem suum: sicut cognoscendo se ge
nuit notitiam suam. An in eo quidem
manifeste ostenditur hoc amoris esse principium
unde procedit. Ab ipsa quippe mente procedit
que sibi est amabilis antequam se a
met: atque principium ita est amoris
sui quo se amat. Sed ideo non recte
dicitur genitus ab ea. sicut notitia sui qua
se nouit quia notitia iam inuentum est. quod
partum uel repertum dicitur quod sepe precedit
inquisitio eo fine quietura. Nam inquisitio
est appetitus inueniendi. quod idem ualet
si dicas reperiendi. Que autem reperiuntur
quasi pariuntur. Unde proli similia sunt. Ubi
nisi in ipsa notitia. Ibi enim quasi expressa for

mantur. Nam etsi iam erant res quas que
rendo inuenimus: notitia tamen ipsa non erat
quam sicut prolem nascentem deputamus.
Porro ille appetitus qui est in querendo
procedit a querente. et pendet quodammodo
nec requiescit fine quo intenditur nisi id quod
queritur inuentum querenti copuletur. Qui
appetitus id est inquisitio quamuis amor
esse non uideatur. quo id quod notum est
amatur. hoc enim adhuc ut cognoscatur
agitur: tamen ex eodem genere quiddam est.
Nam uoluntas iam dici potest: quia omnis
qui querit inuenire uult. Et si id queritur
quod ad notitiam pertineat: omnis qui
querit nosse uult. Quod si ardenter et
instanter uult. studere dicitur. quod maxime
in assequendis atque adipiscendis quibusque
doctrinis dici solet. Partum ergo
mentis antecedit appetitus quidam quo
id quod nosse uolumus querendo et in
ueniendo nascitur proles ipsa notitia:
ac per hoc appetitus ille quo concipitur
pariturque notitia. partus et proles recte
dici non potest. Idemque appetitus quo
inhiatur rei cognoscende fit amor cog
nite. dum tenet atque amplectitur
placitam prolem. id est notitiam. gig
nentique coniungit. Et est quedam ymago
trinitatis ipsa mens et notitia eius quod
est proles eius. ac de ipsa uerbum eius
et amor tertius. Et hec tria unum
atque una substantia. nec minor proles
dum tantum se nouit mens quanta est. nec
minor est amor. dum tantum se diligit quantum
nouit et quanta est. Incipit prologus